

Ilargiak argitu gaitzala

**Miren Azkarate
Badiola**

Musika genero guztiak entzuteko joera izan dut beti, baina azken urteetan haur kankak bihurtu dira nire etxeko eta kotxeko soinu banda. Genero guztietan bezala denetarik dago eta aurrekoan harri bitxi bat deskubritu nuen. Nahiz eta askotan entzunda nuen jada kanta, gaurkotasunarekin lotu nuen eta begiak irekitzeko balio izan zidan. Halaxe dio kanta horren zatitxo batek: «baina zuri amatxo, ilargi betea ekarriko dizut argi indarrik gastatu gabe etxea argi dezazun». Alvaro Yunque argentinarraren letra du abesti honek, Joseba Sarrionandiak euskarara itzulitakoa. Egilea duela 40 urte zendu zen, hau

da, ez daki XXI. mendean zein preziotan ordaintzen dugun argindarra. Baina premonizio baten tankera hartu diot nik, panorama ikusita gure ttikiak ilargia oparitu beharraren metafora egikaritzeko baita martxa honetan. Hori bai, giza-ki handinahiek ilargian dirua ateratzeko lehengai bat topatu arte noski!

Beldurgarria da argindarraren fakturak azkenaldian idatzita dakartzan kopuruak eta negua ate joka dugun honetan ordaindu beharrekoa oraindik ere handiagoa izango da datozen hilabetetan. Askotan gogoratzen naiz, batez ere data hauetan, espetxean maiz entzundako esaldiaz: «Nik nahiago dut hemen egon, egunean hiru otordu bero ditut eta teilatu bat lo goxo egiteko. Eta dena

nik ezer ordaindu gabe». Zein zuzenbide estatu dago lasai bere ardurapean kartzelan kalean baino bizi baldintza hobekak dituen norbait duenean? Estatu hori gaixorik eta ustela dago horrelakoak onartzen dituen bitartean; baita, gaurgaurkoz argia, elektrizitatea edo bergailua ezin piztu edo ordaindu dabiltzan familia guztiak babesgabe uzten ditue-nean ere.

Egoera iluna da, eta ez soilik argindarra ezin dugulako guztiok ordaindu. Baina nik ez dut nire seme-alabek horrelako esaldiak entzuterik eta horrelako egoerak ikusterik nahi. Abestiari beste esanahi bat eman nahi nioke, beste mundu bat posible dela sinistu nahiko nuke.... •

Mitoak, idoloak eta pertsonak

Antton Izagirre

Ezin dut ukatu Altuna zalea naizela. Gaztetxo zela, eskola garaian ezagutu nuelarik, orain pilotarien artean txapelduna izanik, ia akatsik gabea izatea eskatzen diogu, edozein idoloren pare. Frontoiko haren mugimendu bizi eta azkarrak eta pikardiak txunditurik gauzka zaleok. Ez du parekorik, taula gainean Gatibu taldeko Alex Sarduiaren dantzak niretzat parekorik ez duen moduan.

Baina zerbaitek erakartzen banau, gozamen hutsa egiten zait bere lehengusu eta botileroak aginduak, euskara ederrean, hitanoz, nola helarazten dizkion entzutea; indarra, konfiantza eta segurtasuna nola konektatzen dizkion ikustea.

Aldiz, azken finalerdian, ezerosotasuna eragiten zidan, Ezkurdiak eramane

zuen botileroa aldiro aholkuak gazteleraz ematen entzuteak.

Egun berean, Ogeta pilotalekuan, Aimar Olaizola agurtzeko mariatxiek, «*si-gues siendo el rey*», jarraitzaile guztiak kantuan jarri izanak, izan zezakeen asko populismotik. Hain ezaguna ez izan arren, euskaltzale modura, aproposago-tzat joko nukeen Panpi Ladutxe «Pilotari-pilotari» kantari jarri izan balute.

Modu berean haserrea eragiten dit Euskal Telebistak kirolari euskaldunak, egunez egun, gazteleraz hitz egitera nola behartzen dituen ikustekak. Agian, garaia da egoera honen kontzientzia hartu eta Altuna, Ezkurdia, Laso, Bengoetxe eta konpainia, zutik jarri eta Euskal Telebistaren aurrean adierazpenak euskara hutsez egiten hasteko. Horretan, pilotari bikaina izateaz gain, ikasgai bat emango

lieke Artolak, gaztelerazko katean ere, adierazpenak euskaraz eginaz, eredu baita pilotazale euskaltzale ororentzat.

Zentzu berean, ulertzen dut zein empatia gutxi erakutsi izan diedan Retegi edo Arretxe pilotariei, kirol porrotak jasotzen zituztenean. Ez dut sekula ulertu zergatik haien aitak pilotari euskaldunak izanik, semeek ez duten jakin eta ahalegin txikiena egin, ikasi eta erabiltzeko.

Kirola, kasu honetan pilota, ez da sekula izan, ez eta izango ere kirol hutsa. Batzuetan mitoak sortu izan ditugu herri baten esentzia esplikatut nahian, bestetan idolo akatsgabeak eraiki ditugu eredu modura, baina azken batean errealitatean ageri dena gizakia da, pertsona akastuna, betiere zertan hobetu badugula erakutsiko diguna. •